

Cap sur l'école inclusive
en Europe

Παιδαγωγικό φύλλο εργασίας

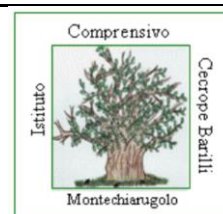
Μια ενεργός διδακτική μεθοδολογία: η συζήτηση

Κορμός Ο του σεμιναρίου επιμόρφωσης

Επικοινωνία : Fiorella Sallusti

I .C. « Cecrope Barilli » di Montechiarugolo (PR) Italie

<http://www.icmontechiarugolo.gov.it/>

Τίτλος : Μια ενεργός διδακτική μεθοδολογία: η συζήτηση

Γενικός ορισμός: Σύντομη περιγραφή των στόχων και της δραστηριότητας

Η μεθοδολογία της συζήτησης αποτελείται από μια σύγκριση μεταξύ δύο ομάδων (αποτελούμενων από τρεις ή τέσσερις μαθητές) με σκοπό να υπερασπιστούν ή να αντικρούσουν μια θέση που προτείνει ο δάσκαλος, τοποθετούμενοι ευνοϊκά (υπέρ) ή αντιτιθέμενοι (κατά).

Τα θέματα της συζήτησης μπορούν να είναι ποικίλα, συνδεδεμένα ή όχι με το σχολείο.

Η τέχνη της συζήτησης αναπτύσσει τις δεξιότητες επικοινωνίας και την κριτική σκέψη, το σεβασμό των αντιτιθέμενων απόψεων, τη μάθηση μέσω της ενεργού συμμετοχής. Επιπλέον, δεδομένου ότι η θέση που υποστηρίζεται δεν ανταποκρίνεται πάντοτε στις προσωπικές απόψεις, καλεί όχι μόνο την τυπική ικανότητα να κατασκευάσει έννοιες και συλλογιστική, αλλά και την ευελιξία που απαιτείται για να υπερασπιστεί μια θέση που δεν είναι η δική του κατά την άσκηση ρόλου ως εκπροσώπου.

Χρήση/Τομέας εφαρμογής

Η μεθοδολογία της συζήτησης ισχύει για οποιοδήποτε θέμα που απαιτεί ακριβή ανάπτυξη και τον προσδιορισμό δύο σαφών θέσεων.

Η επιλογή του θέματος πρέπει να περιλαμβάνει εξίσου εύλογα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

Συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά στη χρήση της συζήτησης στο πλαίσιο της δραστηριότητας προσανατολισμού που προβλέπεται για το τρίτο έτος (14 ετών) του ιταλικού ισοδύναμου του γυμνασίου (11-14 ετών): η συζήτηση αποτελεί το πραγματική εργασία στη διδακτική ενότητα "Προσανατολισμός: για μια ενημερωμένη επιλογή".

Αρχές και θεωρητικά θεμέλια

Η συζήτηση, αν και έχει «μεσογειακές» καταβολές που αρχίζουν στην αρχαία Ελλάδα, χρησιμοποιείται ευρέως ως διδακτικό αντικείμενο, ειδικά στις αγγλοσαξονικές χώρες. Στην Ιταλία, πρόκειται για μεθοδολογία μειοψηφίας που αποτελεί μέρος των καινοτόμων προτάσεων του INDIRE (Εθνικό Ινστιτούτο Τεκμηρίωσης, Καινοτομίας και Έρευνας στην Εκπαίδευση). Αυτή η μεθοδολογία στοχεύει στην απόκτηση εγκάρσιων δεξιοτήτων (life skill, δεξιότητες ζωής) και στη διαλεκτική σύγκριση γύρω από ένα θέμα, με βάση το χρόνο και τους καθορισμένους κανόνες.

Οι παιδαγωγικές βάσεις της μεθοδολογίας βρίσκονται στην πρακτική της μάθησης σε ζευγάρια (Peer to Peer), της συνεργατικής μάθησης (Cooperative Learning) και της έρευνας (Inquiry Learning) .

Η οργάνωση της συζήτησης δεν απαιτεί απαραίτητως τη χρήση της τεχνολογίας, διότι είναι πρωτίστως αναγκαία η ανάκτηση της οργάνωσης. Σε αυτή τη διαδικασία, ο δάσκαλος παίζει ρόλο συντονιστή και εμπυχωτή.

Παρουσίαση της μεθοδολογίας

Οι μαθητές της 3^{ης} γυμνασίου (11-14 ετών) πρέπει να γραφτούν στο λύκειο (14-19 ετών) το αργότερο μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2019.

Από την προηγούμενη χρονιά (2η χρονιά) ξεκίνησε μια δραστηριότητα προσανατολισμού βασισμένη στην αυτογνωσία. Φέτος, το μάθημα προσανατολίστηκε πιο συγκεκριμένα στην επιλογή του σχολείου. Εκτός από τη δραστηριότητα της τάξης, οι μαθητές συμμετείχαν σε διάφορες εκπαιδευτικές και ενημερωτικές πρωτοβουλίες που διοργάνωσε το σχολείο (Ινστιτούτο).

Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, η τάξη χωρίστηκε σε ομάδες και προτάθηκαν τρία θέματα συζήτησης:

1. Γενικό λύκειο : ναι ή όχι;
2. Τεχνικό λύκειο : ναι ή όχι;
3. Επαγγελματικό λύκειο : ναι ή όχι;

Οι ομάδες αποτελούνται από τρεις ή τέσσερις μαθητές και το μάθημα μπορεί να συνοψιστεί ως εξής:

α) Προπαρασκευαστικές ασκήσεις και παρουσίαση του θέματος της συζήτησης.

β) Ορισμός της μεθόδου αξιολόγησης.

γ) Ο οδηγός αξιολόγησης περιλαμβάνει τρία κριτήρια : περιεχόμενο, ύφος, (γλώσσα του σώματος, τόνος, ένταση και ταχύτητα της φωνής, βλέμμα,...), στρατηγική (διαχείριση χρόνου και πειθώ).

δ) Έναρξη με ομάδες δουλειάς (προτεινόμενες από τον εκπαιδευτικό)

ε) Φάσεις έρευνας (από την ατομική, στη συνέχεια, σε δεύτερο χρόνο από τις ομάδες, στην τάξη, αναπτύσσουν τα θέματα και τη στρατηγική).

στ) Διεξαγωγή. Εφόσον υπάρχουν διαφορετικά μοντέλα συζήτησης, η δομή που επιλέγεται είναι αυτή σύμφωνα με την οποία οι ομάδες Α και Β παρουσιάζουν διαδοχικά τα επιχειρήματά τους. Στη συνέχεια η Α υποβάλλει ερωτήσεις (τρεις το πολύ) στη Β και η Β στην Α. Στο τέλος, συμπεράσματα των Α και Β. Ο μέγιστος χρόνος για κάθε παρέμβαση είναι τρία λεπτά.

ζ) Αξιολόγηση και αυτό-αξιολόγηση. Η βαθμολογία κάθε κριτηρίου που προβλέπεται από τον οδηγό αξιολόγησης ανατίθεται μεμονωμένα. Η ομάδα με το υψηλότερο σκορ κερδίζει. Η κριτική επιτροπή μπορεί να αποτελείται μόνο από τον εκπαιδευτικό ή από τον εκπαιδευτικό και μαθητές.

Ποια είναι τα προτερήματα της συζήτησης;

Η συζήτηση διευκολύνει τη μάθηση επειδή τα παιδιά είναι υπεύθυνα για την κατασκευή των εννοιών και των συλλογισμών που χρησιμοποιούν στην ομιλία τους, μειώνουν την επιθετικότητα των παρεμβάσεών τους, μαθαίνουν να επιχειρηματολογούν, να μιλούν δημόσια, να υπερασπιστούν τη θέση τους με δεδομένα.

Για να οργανωθεί η συζήτηση, είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί μια θετική ατμόσφαιρα στην τάξη και, μέσα από ένα σύμφωνο κατάρτισης με τους μαθητές, να γίνει αποδεκτό ότι το ενδιαφέρον, η προσοχή και ο σεβασμός παρουσιάζουν τους θεμελιώδεις κανόνες της ομαλής λειτουργίας του.

Ο καθένας με τη σειρά του, γίνεται συζήτηση με όλη την τάξη, έτσι ακόμα και με τους μαθητές με ΕΕΑ (Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες). Μέσα στην ομάδα, τα θέματα προσδιορίζονται σαφώς και οι ρόλοι ανατίθενται με έναν κοινό τρόπο. Σε ασθενέστερους συμμαθητές, οι μαθητές αναθέτουν αυθόρμητα πιο προσιτούς ρόλους, ίσως προβλέποντας το μετέπειτα περιεχόμενο.

Οι μαθητές με ΕΕΑ συμμετέχουν στην ομαδική εμπειρία και υποστηρίζονται και καθοδηγούνται από συμμαθητές. Επιπλέον, ενθαρρύνονται να μιλούν δημόσια, ελέγχοντας την εκφραστικότητα της φωνής και της γλώσσας του σώματος, πριν ακόμη και από το περιεχόμενο, το οποίο μπορεί να συνοψιστεί σε σύντομα φύλλα εργασίας.

Επομένως, η πρακτική της συζήτησης στο σχολικό περιβάλλον προάγει τη συνεργατική εργασία και την μάθηση από συμμαθητές. Η ικανότητα να επιχειρηματολογούν και να βρίσκουν ιδέες, οι επικοινωνιακές δεξιότητες και η κριτική σκέψη αναπτύσσονται, αλλά η μεθοδολογία παίρνει αποφασιστική συμπεριληπτική αξία όταν η ομάδα υποστηρίζει τους μαθητές με ΕΕΑ και τους συνοδεύει σε ένα σχεσιακό μονοπάτι για να αποκτήσουν ενεργητικές δεξιότητες ακρόασης, σεβόμενοι ένα θέμα που περιλαμβάνει ορισμένους κανόνες και προθεσμίες.

Βιβλιογραφία

Don Lorenzo Milani, *La parola fa Eguali*, Libreria Editrice Fiorentina

Tullio De Mauro, *Dieci tesi per l'educazione linguistica democratica*, 1975

De Conti, Giangrande, *Debate*, Pearson 2017

<https://dida.orizzontescuola.it/news/il-debate-come-metodologia-didattica-20-punti>

Film: *The Great Debaters*, di Denzel Washington, 2006